# Offshoring

Kun toiminta pysyy yrityksen sisällä, mutta siirretään EU:n rajojen ulkopuolelle.

## Mitä sinun pitäisi tietää siitä:

- Offshoring tarkoittaa, että toiminta siirretään tai ulkoistetaan EU:n tai Euroopan talousalueen (ETA) ulkopuolelle. Ulkoistettu toiminta voi joko jäädä edelleen yrityksen omistukseen tai se voidaan siirtää alihankkijalle.
- Samoin kuin **ulkoistamisessa**, toimintoja ulkoistava yksityisen tai julkisen sektorin yritys jatkaa toimintaansa kotimaassaan.
- Koska ulkoistaminen tarkoittaa tuotannon tai palvelujen siirtämistä mistä tahansa työmarkkinajärjestöjen työehtosopimuksen soveltamisalaan kuuluvasta maasta jonnekin muualle maailmaan, maailmanlaajuisen ammattiyhdistysliiton osallistuminen voi olla aiheellista. Jos tätä harkitaan, ota yhteyttä kansalliseen ja Euroopan ammattiyhdistysliittoosi.
- Vaikka ulkomaille siirtäminen voi liittyä liiketoiminnan laajentamiseen, monissa tapauksissa liiketoimintaprosessien ulkomaille siirtämisen tavoitteena on kustannusten alentaminen, joka voidaan saavuttaa alhaisempien työvoimakustannusten, houkuttelevan sääntely-ympäristön tai myyntimarkkinoiden läheisyyden avulla. Useimmissa tapauksissa kotimaisten tuotantotoimintojen siirtäminen ulkomaille koskee työvoimavaltaisia toimintoja, jotka siirretään ulkomaille alhaisempien palkkakustannusten hyödyntämiseksi.
- Teollisuus hallitsee offshore-tilastoja. Ulkomaille siirtämistä tapahtuu Länsi-Euroopan maissa melko työvoimavaltaisilla keskitason teknologian aloilla ja Keski- ja Itä-Euroopan EU:n jäsenvaltioissa alemman teknologian aloilla. Ainoa palveluala, jolla offshore-toiminta on merkittävää, on pankki- ja vakuutustoiminta.
- Koska offshore-toiminta koskee useampaa kuin yhtä maata, eurooppalaiset ja eurooppalaiset yritysneuvostot ovat tärkeä foorumi edunvalvonnalle Euroopan tasolla. Jäljempänä olevassa jaksossa käsitellään tärkeimpiä näkökohtia, jotka on otettava huomioon offshore-toiminnan siirtämisessä.
- Työnantaja käyttää offshore-toimintaa usein uhkana sisäisten uudelleenjärjestelyjen toteuttamiseksi, työaikajoustojen lisäämiseksi tai etuuksien poistamiseksi väittämällä, että työvoimakustannukset ovat ilmeisesti liian korkeat.
- Offshoring voi usein johtaa **joukkoirtisanomisiin** tai jopa **toiminnan lopettamiseen**.

## Tehtävänäsi on...

- Kerää mahdollisimman paljon tietoa työnantajien ulkoistamissuunnitelmista tai -ajatuksista. On tärkeää erottaa toisistaan vastaukset todellisiin ulkoistamissuunnitelmiin ja vastaukset työnantajan uhkaukseen ulkoistamisesta.
- Jaa tiedot alakohtaiselle, eurooppalaiselle ja maailmanlaajuiselle ammattijärjestöllesi ja pyydä neuvoja.
- Jos on olemassa eurooppalainen yritysneuvosto/SE WC, pidä yhteyttä muihin työntekijöiden edustajiin ja vaihda tietoja ja kokemuksia. Offshoring on erityisen vaikea kysymys eurooppalaisille yritysneuvostoille, koska eri maiden edustajien edut saattavat olla ristiriidassa keskenään.
- Ota yhteyttä eurooppalaisen yritysneuvoston/SE-WC:n koordinaattoriin ja Euroopan ammattiyhdistysliittoon saadaksesi neuvoja.
- Jaa kaikki paikallistasolla keräämäsi tiedot kaikille eurooppalaisille yritysneuvostojen/SE WC:n jäsenille.
- Ota mukaan rajatylittävät ammattiyhdistysverkostot tai tue tällaisten verkostojen perustamista siellä, missä niitä ei vielä ole.
- Tehostakaa viestintää eurooppalaisessa yritysneuvostossa/SE WC:ssä ja/tai muissa toimipaikoissa, joita asia koskee, yli rajojen sekä kansallisissa yhteyksissä.
- Ollaan ennakoivia: Vaadi oikeuksiasi äläkä odota, että johto antaa vapaaehtoisesti tarvittavat tiedot tai kysyy mielipidettäsi.

Transnational Restructuring Navigator

# Aikataulumatriisi

## Hallinnointivelvoitteet

### Eurooppalaiset yritysneuvostot SE-työneuvostot

- Jos huhut pitävät paikkansa ja käynnissä on hanke, jolla voi olla merkittäviä vaikutuksia eurooppalaisiin työntekijöihin, keskushallinnolla on velvollisuus tiedottaa asiasta mahdollisimman pian eurooppalaiselle yritysneuvostolle tai SE WC:lle (ks. aiottu päätös).

### Paikallisten työntekijöiden edustus

- Jos huhut ovat hyvin perusteltuja ja käynnissä on hanke, jolla voi olla mahdollisia vaikutuksia työvoimaan, paikallisella johdolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta paikallisille edustajille mahdollisimman pian (ks. aiottu päätös). Jos vaikutus kohdistuu useampaan kuin yhteen maahan, tiedotus on koordinoitava ja toimitettava samassa aikataulussa. Paikallinen tiedottaminen koskee tällöin erityisesti siirtohankkeen vaikutusta niihin paikallisiin kohteisiin, joihin hanke vaikuttaa.

### Työntekijöiden edustajat hallituksessa

- Johdon olisi tiedotettava hallituksen jäsenille yritysstrategiasta ja kaikista suunnitelmista, jotka todennäköisesti vaikuttavat henkilöstöön, hyvin varhaisessa vaiheessa ja hyvissä ajoin ennen lopullista päätöstä.

Transnational Restructuring Navigator

## Työntekijöiden oikeudet ja toiminta

### Eurooppalaiset yritysneuvostot SE-työneuvostot

- Heti kun huhuilla näyttää olevan jonkinlaista sisältöä, eurooppalaisten työntekijöiden ja työntekijöiden etu- ja sosiaaliturva-alojen yhteistyöelimen jäsenten olisi esiteltävä johdolle jo saadut tiedot ja pyydettävä lisätietoja, mukaan lukien - tarvittaessa - muodollinen tiedottaminen ja valmistelut eurooppalaisten työntekijöiden ja työntekijöiden etu- ja sosiaaliturva-alojen yhteistyöelimen kuulemista varten. Tämä voidaan tehdä tavanomaisessa kokouksessa tai valintakomitean, sihteerin, puheenjohtajan tai muun tiedottajan välityksellä kokousten välillä.
- Harkitkaa varhaisvaroitussignaalien tarkistuslistojen käyttöä, joita on kehitetty ammattiyhdistysten hankkeissa, kuten esim. **Ulkoistamiseen/offshoringiin liittyvien riskien ennakointi ja arviointi.**
- Ottakaa yhteyttä ammattiliittokoordinaattoriinne ja Euroopan ja maailmanlaajuiseen ammattiliittoonne varmistaaksenne kaikkien asianomaisten ammattiliittojen täydelliset tiedot ja aloittaaksenne ammattiliittojen yhteisen vastauksen valmistelun.

### Paikallisten työntekijöiden edustus

- Heti kun huhuilla näyttää olevan jotain perää, paikallisten työntekijöiden edustajien olisi esiteltävä johdolle jo saadut tiedot ja pyydettävä lisätietoja, mukaan lukien - tarvittaessa - viralliset tiedot ja kuulemisvalmistelut. Tämä voidaan tehdä paikallisten edustuselinten säännöllisissä kokouksissa tai niiden sihteerin, puheenjohtajan tai muun edustajan välityksellä kokousten välillä. Tämän voivat tehdä myös yksittäiset luottamusmiehet tai asianomaisen maan EWC:n/SE:n WC:n jäsenet, jotka edustavat kyseistä maata.
- Paikallistasolla saadut tiedot olisi jaettava järjestelmällisesti muiden maiden eurooppalaisten työntekijöiden etu- ja sosiaalineuvostojen jäsenten kanssa. Näin saadaan nopeasti kuva mahdollisen offshore-toimenpiteen kansainvälisestä luonteesta.

### Työntekijöiden edustajat hallituksessa

- Työntekijöiden edustajilla hallituksessa on oikeus saada samat tiedot kuin osakkeenomistajien edustajilla. Jos liikkeellä on huhuja mahdollisesta toimintojen ulkoistamisesta eikä tällaisesta suunnitelmasta ole vielä tiedotettu hallitukselle, asia voidaan ottaa esille seuraavassa kokouksessa ja vaatia, että liiketoiminta-asiasta annetaan täydelliset tiedot. Jos tällainen suunnitelma on kuitenkin jo jaettu hallitukselle, voidaan lähettää viesti eurooppalaiselle yritysneuvostolle, paikallisille työntekijöiden edustajille ja/tai ammattiyhdistysten toimihenkilöille, että tällaista uudelleenjärjestelyä todellakin valmistellaan. Varoitus: luottamuksellisuutta koskevia erityissääntöjä voidaan soveltaa.

## Ammattiliittojen toiminta

### Eurooppalaiset yritysneuvostot SE-työneuvostot

- Ota yhteyttä ETUF:iin ja Global Union Federationiin: Tarkista ja noudata mahdollisia ETUF:n käytännesääntöjä/käytäntöjä, joita sovelletaan, kun kyseessä on ulkoistaminen, ja/tai mahdollisia jo olemassa olevia kansainvälisiä puitesopimuksia tai vastaavia yrityskohtaisia asiakirjoja.
- Kerää tietoja mahdollisen ulkoistamistoiminnan kohdemaasta ja yritä luoda yhteyksiä asianomaisiin ammattiliittorakenteisiin.
- Eurooppalaisen yritysneuvoston koordinaattoreiden olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä ETUF:n/GUF:n ja asianomaisissa maissa toimivien eurooppalaisten yritysneuvostojen jäsenten kanssa.

### Paikallisten työntekijöiden edustus

- Huhut voivat olla perusteltuja tai perusteettomia. Siksi ensimmäinen tehtäväsi on kerätä mahdollisimman paljon tietoa, jolla voit perustella olettamuksesi. Mahdollisia toimia ovat muun muassa keskustelu asianomaisten työntekijöiden kanssa, julkisesti saatavilla olevien lähteiden tarkistaminen (lehdistö, yrityksen verkkosivusto jne.) ja tietojen kerääminen mahdollisesta alihankkijasta tai

kohdemaasta ja mahdollisen ulkoistamisen sijainnista.

- ETUF:t tarkistavat tiedon tason jäsenjärjestöiltä.

### Työntekijöiden edustajat hallituksessa

- Joissakin tapauksissa ammattiyhdistysten toimihenkilöillä voi olla mandaatti yrityksen hallituksessa. Jos näin ei ole, tiivis yhteydenpito hallituksessa toimiviin työntekijöiden edustajiin on välttämätöntä. Näin huhut voidaan tarkistaa nopeasti ja, jos ne vahvistuvat, valmistella jatkotoimia (ks. aikajanan seuraavat kohdat).

## Viranomaisten rooli

### Eurooppalaiset yritysneuvostot SE-työneuvostot

- Viranomaisilla ei ole tässä vaiheessa roolia. Voitte kuitenkin tutustua kansallisten tai paikallisten viranomaisten rooliin erityisesti silloin, kun maassanne toteutetaan suuria rakenneuudistuksia, joihin liittyy irtisanomisia.
- Huomaa myös, että offshoringiin liittyvistä irtisanomisista kärsiville työntekijöille on olemassa eurooppalaisia tukivälineitä, **Euroopan globalisaatiorahasto**(EGR). EGR:stä voidaan kansallisten viranomaisten hakemusten perusteella myöntää tukea yksittäisille työntekijöille, jotka joutuvat kohtaamaan irtisanomisia, kuten uudelleenkoulutusta ja muuta tukea.

### Paikallisten työntekijöiden edustus

- Joissakin maissa, kun kyse on suuremmasta osasta työvoimaa, viranomaisia saatetaan pyytää osallistumaan toimintaan. Jos haluat valmistautua tällaiseen myöhempään puuttumiseen, tarkista kansallisesta lainsäädännöstä, mitä sääntöjä sovelletaan ja mitä menettelyjä sinun on noudatettava.
- Erityisen kiinnostavia voivat olla lait ja asetukset, jotka koskevat **joukkoirtisanomisia** ja **toimintojen siirtämistä toiselle yritykselle**.
- Tutustu globalisaatioon liittyvien irtisanomisten vaikutusten lieventämistä koskevaan eurooppalaiseen lainsäädäntöön eli **Euroopan globalisaatiorahastoon**.

### Työntekijöiden edustajat hallituksessa

- Jos vaikutukset paikalliseen työvoimaan ovat merkittäviä, työntekijöiden edustajat hallituksessa voivat valmistautua pyytämään johtoa ilmoittamaan asiasta viranomaisille.

# Further reading and resources

OFFSHORING

## ERM annual report 2016: Globalisation slowdown? Recent evidence of offshoring and reshoring in Europe

Organisaatio(t): Eurofound

Tyyppi: Verkkosivusto

Luokka: Tutkimus

Kieli: Englanti

Pääsy: Julkinen

Vuosi: 2017

OFFSHORING

## Subcontracting and Social Liability, ETUC. Brussels

Kirjoittaja(t): Cremers Jan, Houwerzijl Mike

Organisaatio(t): ETUC

Tyyppi: PDF

Luokka: Tutkimus

Kieli: Englanti

Pääsy: Julkinen

Vuosi: 2021

OFFSHORING

Transnational Restructuring Navigator

## Eurofound Database on Restructuring cases: Recent cases of offshoring and delocation

Organisaatio(t): Eurofound

Tyyppi: Verkkosivusto

Luokka: Faktat ja tiedot

Kieli: Englanti

Pääsy: Julkinen

---

OFFSHORING

## Due Diligence and Subcontracting

Organisaatio(t): ETUC

Tyyppi: Verkkosivusto

Luokka: Unionin oppaat

Kieli: Englanti

Pääsy: Julkinen

---

ULKOISTAMINEN SIIRTYMINEN OFFSHORING

## Offshore outsourcing. A handbook for employee representatives and trade unionists

Organisaatio(t): UNI Europa

Tyyppi: PDF

Luokka: Unionin oppaat

Kieli: Englanti

Pääsy: Julkinen

Transnational Restructuring Navigator